

متن پرسش

سلام استاد: خسته نباشید، مکانیسم انصراف موقت نفس از بدن در بیهوشی چیه؟ یعنی با دارو چه چیزی سر بدن میاد که باعث انصراف نفس میشه؟ میدونم که دارو عامله و خاصیت نفس اینه، ولی میخوام اون مکانیسم رو که روی بدن انجام میشه و نفس رو منصرف میکنه بدونم.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: گاهی ممکن است «بدن»، آمادگی فرمان پذیری از نفس را داشته باشد ولی خود انسان کاری کند که «بدن»، شرایط فرمان پذیری از روح را از دست بدهد و «نفس» با روبهرو شدن با آن شرایط، از «بدن» منصرف شود. به عنوان نمونه در جریان بیهوشی، ماده ای را به «بدن» تزریق می کنند تا به طور مصنوعی شرایطی ایجاد کنند که تحت آن شرایط، «بدن» آمادگی فرمان پذیری از «نفس» را نداشته باشد. اینجا هم «نفس» از «بدن» منصرف می شود، پیداست که این جریان با خواب تفاوت دارد. تفاوت این دو در آن است که خواب، عکس العمل طبیعی «بدن» است، اما انصراف «نفس» از «بدن» در بیهوشی، مصنوعی و تحمیل شده به بدن است. بیهوش بودن فرد تا موقعی ادامه دارد که ماده تزریق شده، در «بدن» او وجود داشته باشد. معمولاً موادی که برای بیهوش کردن، به «بدن» تزریق می کنند گازهایی هستند که به مایع تبدیل شده اند و لذا پس از چند ساعت آن مواد از محیط بدن دفع می شوند و بدن توان فرمانپذیری توسط نفس را پیدا می کند و فرد به هوش می آید.

از نمونههایی که گواه است تن انسان در حقیقت انسان دخالت ندارد نکتهای است که در هنگام بیهوش شدن انسان روشن مگردد. چون در عمل بیهوشکردن، دارویی را به بدن تزریق میکنند تا نفس ناطقه از تدبیر کامل بدن در زمان مشخص و محدودی منصرف شود و در نتیجه انسان در اثر زخمها و برشهایی که جراح ایجاد میکند دردی احساس نکند. از این طریق معلوم میشود احساس درد مثل هر ادراک دیگری، مربوط به نفس است. عمل بیهوشی نشان میدهد آنکه درد را احساس میکند بدن نیست وگرنه باید در هنگام بیهوشی، بدن درد ناشی از جراحی را احساس کند ولی چون با تزریق داروی بیهوشی توجه کامل نفس انسان به بدن را از بین بردهاند، نفس انسان آنچه را بر بدن مگذرد احساس نمینماید.

برای بیهوشی از موادی استفاده میکنند که زمینی تدبیر نفس را مشکل میکند، در بحثی موضعی نیز

ارتباط نفس را با قسمتی از تن که محل جراحی است به طور موقت قطع میکنند تا نفس نتواند نسبت به جراحی اعضاء حساسیت نشان دهد. سعی میکنند مادهای به بدن تزریق کنند که پس از مدتی نه چندان طولانی آرام آرام از بدن دفع بشود، تا نفس دوباره زمینهی تدبیر بدن را بیابد و کار خود را ادامه دهد. البته کار بسیار حساسی است زیرا اگر دارو از حد معمول بیشتر تزریق شود ممکن است نفس برای همیشه از بدن منصرف شود و بیمار دیگر به هوش نیاید، به همین جهت افراد سالخورده را بیهوش نمکنند زیرا نفس ناطقه در افراد سالخورده آمادگی بیشتری جهت انصراف کامل از بدن را دارد. [1] موفق باشید

---

[1] (1) - در گذشته با گاز « اتر » و امثال آن بیهوش میکردند که درصد چشمگیری از بیهوشها به مرگ مناجامید، چون آنچنان با استنشاق آن گاز به نفس فشار میآمد که دیگر به بدن بر نمگشت.